

Foto: Georges Hoeberechts

Met 100 standhouders en 2.500 bezoekers was de 30e editie van het NIDV Symposium een hele sterke. De nieuwe opzet van het symposium oogstte veel bijval.

Bijleveld: Meer op eigen benen staan

Koning Willem-Alexander woonde op 15 november het 30e NIDV-Symposium in Rotterdam bij. De nieuwe opzet van het symposium oogstte veel bijval.

Met 100 standhouders en 2.500 bezoekers was de 30e editie een hele sterke. Tijdens het symposium met als thema "Internationaal samenwerken" leidde moderator Angelien Eijnsink de aanwezigen door de ochtend. Minister van Defensie Ank Bijleveld-Schouten stelde dat Nederland op defensiegebied meer op eigen benen moet staan. En dat lukt niet zonder een solide fundament van kennis, technologie en capaciteiten. Om dit op te bouwen komt er meer geld voor onderzoek en innovatie, wat volgens Bijleveld-Schouten de kansen voor de industrie vergroot en Defensie in staat stelt als *launching customer* op te treden.

Tijdens de beurs werd de Defensie Industrie Strategie (DIS) gepresenteerd. De uitwerking sprak NIDV-voorzitter Hans Hillen aan. "Ons bedrijfsleven staat bekend om zijn innovaties, pragmatisme en betrouwbaarheid. Het toeval wil dat precies deze eigenschappen ook essentieel zijn voor het realiseren van een adaptieve krijgsmacht."

Koning Willem-Alexander bezocht de NIDV-tentoonstelling, waar de nationale en internationale industrie, overheid en kennisinstututen op het gebied van defensie en veiligheid zich presenteerden. Ook minister Bijleveld-Schouten en staatssecretaris Visser van Defensie maakten een rondgang over de tentoonstelling. Allen waren onder de indruk van de start-up stand, waarin veelbelovende kwaliteit was verzameld.

Lees verder op volgende pagina

De JJan Gmelich Meijling-Scriptieprijs werd dit jaar gewonnen door Eva Bontje van de Koninklijke Militaire Academie met de scriptie "The synthetic conduct of war – Exploring the future military applications of biotechnology and its consequences for the Netherlands Armed Forces". Naast het plenaire ochtendprogramma was er ook een afwisselend middagprogramma. Break-out sessies over actuele onderwerpen en een groot aantal speciale momenten met tal van ondertekeningen boden een veelzijdige dag. Daarnaast werd er natuurlijk volop genetwerkt.

Een samenvatting van het Symposium is [hier](#) te vinden. De volgende editie van het NIDV Symposium is op 28 november 2019.

Info bij Ron Nulkes r.nulkes@nidv.eu

'Doen is het nieuwe denken'

Bedrijfsleven en Defensie gaan vaker personeel uitwisselen. Dit bleek op 6 december bij de Summit van het Platform Defensie Bedrijfsleven in Den Haag. 'Doen is het nieuwe denken.'

Foto: Mediacentrum Defensie

Luitenant-generaal Martin Wijnen en Ineke Dezentjé Hamming-Blumink nemen binnenkort voor 1 dag elkaars werk over.

De krijgsmacht komt vooral techneuten tekort, zoals monteurs en computerspecialisten. Het bedrijfsleven heeft baat bij "een innovatieve krijgsmacht en een veiliger wereld", aldus voorzitter Hans de Boer van werkgeversorganisatie VNO-NCW. Komend jaar worden zo'n 60 mensen voor korte tijd uitgeleend, zoals logistieke specialisten van het leger die een klus gaan doen bij een transportbedrijf. De samenwerking is niet nieuw. Ongeveer 300 verpleegkundigen en artsen die werken in ziekenhuizen zijn ook bij het leger inzetbaar, bijvoorbeeld voor missies.

Lees verder op volgende pagina

“Altijd binnen de lijntjes kleuren werkt niet”, zegt plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten luitenant-generaal Martin Wijnen. “We moeten de grenzen van samenwerking opzoeken.” Geheel in lijn met de afkortingen bij Defensie heet de nieuwe samenwerking tussen krijgsmacht en bedrijven CiMPUP: Civiel Militair Professional Uitwisselingsprogramma. De NIDV stimuleert het programma.

Voorzitter van ondernemersorganisatie FME Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink en Wijnen nemen binnenkort voor een dag elkaars werk over. Binnen CiMPUP ruilen Defensie en het bedrijfsleven van personeel op gelijksoortige functies, voor enkele dagen tot 1 jaar. Zo ontstaat de basis voor een duurzaam netwerk waarbij leren en het uitwisselen van kennis en ervaring centraal staat.

Staatssecretaris Barbara Visser ziet de meerwaarde van een goede samenwerking. “Defensie en het bedrijfsleven vissen vaak in dezelfde vijver bij de zoektocht naar technisch personeel. Door samen te werken, personeel uit te wisselen en te streven naar duaal werkgeverschap, kunnen we het schaarse personeel goed benutten. Dit levert een win-win situatie op. Want voor personeel is het natuurlijk een mooie ervaring om ergens anders een kijkje in de keuken te nemen.”

Het NIDV-bureau heeft actief bijgedragen aan de organisatie van deze middag. De break-out sessie over instandhouding van materieel werd geleid door Coby Mouwen-v.d. Meer (HDB), commodore Richard Laurijssen (LCW) en dir. NIDV Ron Nulkes. Geconcludeerd werd dat de wil bij zowel Defensie als de industrie aanwezig is om intensiever samen te werken op het gebied van instandhouding van militair materieel.

Samen met Jan Christiaan Dicke (commissaris militaire productie van EZK) en Ruthy Reinders (HDB) leidde John Jansen van de NIDV de break-out sessie over het Europees Defensie Fonds in. Vooral de kansen die Europa biedt om in consortia militair materieel te ontwikkelen en produceren, kwamen aan de orde.

Veel NIDV-deelnemers namen deel aan deze succesvolle middag, waarop ook intensief is genetwerkt.

Info bij Ron Nulkes r.nulkes@nidv.eu

Special Forces samen in SOCOM

Op 5 december trad het NL *Special Operations Command* (SOCOM) voor het eerst naar buiten. Dat gebeurde door middel van een ceremonie op vliegbasis Gilze-Rijen en een korte demonstratie.

SOCOM is een samenwerking – noem het geen fusie – tussen het Korps Commandotroepen en speciale eenheden van het Korps Mariniers. Helikopters van het Defensie Helikopter Commando haken aan. De nieuwe eenheid valt qua verantwoordelijkheid rechtstreeks onder de Commandant der Strijdkrachten. SOCOM moet er voor zorgen dat de Nederlandse special forces ‘professioneler, efficiënter en effectiever’ gaan samenwerken.

SOCOM is een operationele staf die alle Nederlandse Special Operations Forces (SOF)-operaties plant, aanstuurt, uitvoert en evalueert. Het is de bedoeling dat SOCOM uiterlijk in 2020 volledig operationeel is. Commandant van SOCOM is generaal-majoor Theo ten Haaf. Er is gekozen voor een generaal van de Koninklijke Luchtmacht als baas van SOCOM om gedoe en afgunst tussen commando’s (Landmacht) en mariniers (Marine) voor te zijn. Meningingen over taak en positie van de elitetroepen zijn binnen de krijgsmacht niet eenduidig. De legerleiding probeert al jaren de best getrainde eenheden van landmacht en marine onder één commando te brengen.

Lees verder op volgende pagina

Afgelopen zomer spraken de ministers van Defensie van Nederland, België en Denemarken af om samen een uitzendbare operationele SOF-Command & Control (C2)-capaciteit te leveren, die in NAVO-verband SOF-operaties aanstuurt. Het zogeheten Composite Special Operations Component Command (CSOCC) moet in 2020 operationeel zijn en zal in 2021 aangeboden worden aan de NATO Response Force (NRF). De Denen nemen in eerste instantie de leiding van het CSOCC op zich.

Foto: Riekelt Pasterkamp

Theo ten Haaf (midden) is de eerste commandant van het Special Operation Command.

Op 5 december ging de CDS luitenant-admiraal Rob Bauer tevens in op de verdere samenwerking tussen maritieme, land- en lucht-SOF-eenheden. Daarbij vond een unieke demonstratie plaats van een operatie door SOF-eenheden die in een volledige Virtual Reality-omgeving werd uitgevoerd. Deze operatie kon bovendien tegelijkertijd live gevolgd worden door alle genodigden. Deze indrukwekkende simulatietechniek is mogelijk gemaakt door de firma RE-liON uit Enschede die aangesloten is bij de NIDV. Sinds enkele jaren maken Defensie SOF-eenheden hiervan dankbaar gebruik bij opleiding, training en voorbereiding op operationele missies.

Meer info bij Maarten Lutje Schipholt, m.lutjeschipholt@nidv.eu

---

Jaarvergadering TD Koninklijke Marine

Op 22 november heeft de Koninklijke Marine haar jaarlijkse 'TD-jaarvergadering' gehouden waar alle officieren en onderofficieren van haar Technische Dienst bijeen kwamen.

Evenals vorig jaar is NIDV opnieuw benaderd om met haar achterban deel te nemen aan de TD jaarvergadering. De dag werd geopend door de Directeur Materiele Instandhouding CDR (TD) Peter Knipping waarna VADM Rob Kramer inging op toekomstige ontwikkelingen vooral op personeelsgebied. Ook kwamen de onderzoeksresultaten van een materieellogistieke doorlichting binnen de marine aan bod en werd een Masterscriptie over 'Automated Failure Diagnosis' gepresenteerd.

Lees verder op volgende pagina

Foto: NIDV

Op 22 november hield de Koninklijke Marine haar jaarlijkse 'TD-jaarvergadering'.

In het middagprogramma was er op uitnodiging van de marine ook ruimte voor bedrijven om hun producten of technieken te demonstreren die passen in het maritieme domein. Vanuit NIDV is hier ruim gehoor aan gegeven. Maar liefst 14 van de 16 deelnemende partijen zijn NIDV-deelnemer. Het ging om Alewijnsse, APP, Atos, Contour (en Fifi4Marine), Damen, Faes, HullVane, Ilias, The IP company, KPN, NCIM Group, Technolution en Thales, alsmede de TU Delft. Het evenement biedt uitstekende mogelijkheden om ook jonge officieren en onderofficieren in aanraking te laten komen met nieuwe technische ontwikkelingen en innovaties.

Info bij Maarten Lutje Schipholt m.lutjeschipholt@nidv.eu

Masterclass Full Circle Compliance

Op 5 februari organiseert Full Circle Compliance weer een training: *Developing an Internal Compliance Program (ICP) for Export Controls & Sanctions*. Alle informatie is [hier](#) te vinden.

ASD als gesprekspartner

De NIDV is lid van de *AeroSpace and Defence Industries Association of Europe (ASD)*, de koepel voor de Europese defensie-, veiligheids- en luchtvaartindustrie.

Meer en meer verwordt ASD tot de logische gesprekspartner voor de Europese instellingen voor industrieaangelegenheden. Bij de wetgeving rondom het Europees Defensie Fonds en haar voorlopers zijn ASD en haar commissie intensief betrokken geweest. Ook bij de uitvoering van het EDF wordt ASD ingeschakeld. Er zijn vacatures voor medewerkers van NIDV-deelnemers in de volgende commissies/groepen: *Environmental Commission, Supply Chain & SME Commission, Economic, Legal and Trade Commission, Air Sectoral Group, European Land Defence Industry Group*.

Info bij John Jansen j.jansen@nidv.eu

Lees verder op volgende pagina

Veiligheid in Topsectorenbeleid

In het Missiegedreven Innovatiebeleid in het vernieuwde Topsectorenbeleid staan vier maatschappelijke thema's centraal: Landbouw, water & voedsel; Gezondheid & zorg; Energietransitie & duurzaamheid en Veiligheid.

Op 7 december vond bij het ministerie van Justitie & Veiligheid de tweede bijeenkomst Missiegedreven Innovatiebeleid, thema Veiligheid plaats waaraan de NIDV wederom heeft deelgenomen. Het betrof hier onder meer de aandachtsgebieden Cyber, Genetwerkt optreden, Space, Adaptieve Krijgsmacht en Maritieme Hightech. Bij dit laatste aandachtsgebied is vooral gesproken over meer regie bij de overheid als *Launching Customer* maar ook als *Launching Innovator* waarbij de overheid (een deel) van het risico bij innovaties overneemt van de industrie. De industrie kan tegelijkertijd dan ook als partner optreden over de gehele ontwikkel- en productieketen. Uiteindelijk kan zo ook een betere exportpositie worden gecreëerd. Het is de bedoeling om een en ander uit te werken in concrete missies zodat de Kennis en Innovatie Agenda (KIA) hierop ingericht kan worden. Eind december moet het zijn afgerond waarna deze missies naar verwachting in april door het kabinet worden vastgesteld. Vervolgens vindt dan de doorvertaling plaats naar de Topsectoren.

Info bij Ron Nulkes r.nulkes@nidv.eu

Nederland partnerland in BSC

De Berlin Security Conference (BSC) werd op 27 en 28 november voor de 17e keer in Berlijn gehouden. Het gaat om een congres en tentoonstelling met deelnemers uit zowel Europese als niet-Europese landen, de Europese instellingen en de NAVO. Nederland was dit jaar *partner country*.

Het is bekend dat de samenwerking tussen de krijgsmachten van Duitsland en Nederland intensief is. Zo is dit jaar de Duitse luchtverdedigingseenheid *Flugabwehrraketengruppe 61* onder bevel gesteld bij het Nederlandse Defensie Grondgebonden Luchtverdedigings Commando (DGLC). Ook maken Duitse militairen deel uit van de staf van het DGLC. Hiermee hebben Nederland en Duitsland een deel van hun luchtverdedigingscapaciteiten geïntegreerd.

Eerder al werd de Nederlandse Luchtmobiele Brigade onder bevel gesteld bij de *Duitse Division Schnelle Kräfte* en kreeg de Nederlandse 43e Gemechaniseerde Brigade een Duits tankbataljon onder bevel, terwijl de brigade zelf bij de Duitse Eerste Pantserdivisie werd ondergebracht. In 2016 kwamen de twee landen overeen dat het Duitse Seebataillon wordt geïntegreerd in de Koninklijke Marine. Sinds 1995 werken Duitsland en Nederland nauw samen binnen het gezamenlijke Duits-Nederlands legerkorps in Münster.

De BSC werd bezocht door onder meer minister Blok van Buitenlandse Zaken en staatssecretaris Visser van Defensie. Commandant der Strijdkrachten luitenant-admiraal Rob Bauer sprak de conferentie ook toe. Managing Director van Damen Schelde Naval Systems Hein van Ameijden hield een indringende **lezing**. Verschillende topfunctionarissen van Defensie namen deel aan panels. Directeur NIDV nam deel aan het panel '*procurement*'. Aan de BSC hebben het NIDV-bureau en enkele NIDV-deelnemers actief meegewerkt. Inzet van de NIDV is om bovenstaande samenwerking tussen de krijgsmachtdelen te verbreden naar Duits-Nederlandse industriële samenwerking op Defensiegebied.

Lees verder op volgende pagina

Daarover vindt ook overleg plaats met de Duitse zusterorganisatie van de NIDV. Nederlandse deelname aan deze conferentie is mede mogelijk gemaakt door de uitstekende ondersteuning van de ambassadeur in Berlijn Wepke Kingma, waarbij in het bijzonder de rol van luitenant-kolonel Peter Kooistra, adjunct-defensieattaché, mag worden genoemd.

Info bij Ron Nulkes r.nulkes@nidv.eu

Week Integriteit afgesloten

Met de Integriteitsconferentie op 7 december, georganiseerd door de Nederlandse afdeling van de International Chamber of Commerce (ICC Nederland), werd in Nederland de Week van de Integriteit afgesloten.

De NIDV is partner van de Week van de Integriteit. Op de drukbezochte internationale conferentie in het Vredespaleis in Den Haag sprak Sigrid Kaag, minister van Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Handel de *key note*. Zij ging in op het belang van integriteit en anticorruptie in het zakendoen waarvoor gemeenschappelijke acties nodig zijn.

De op de conferentie aanwezige directeur NIDV is het eens met de minister dat integriteit en anti-corruptie voorwaarden zijn voor een *level playing field*. Integriteit is immers een verantwoordelijkheid voor ieder van ons.

Info bij Ron Nulkes r.nulkes@nidv.eu

NIDV-deelnemer Aerospace Propulsion Products bij DMO Blikopener

Op de Kromhoutkazerne worden door de Defensie Materieel Organisatie (DMO) tweewekelijks zgn. Blikopenersessies georganiseerd.

Het is hierbij de bedoeling dat medewerkers van de eigen organisatie nader worden geïnformeerd over nieuwe technologieën en innovatieve toepassingen. In samenwerking met NIDV worden daartoe (MKB) bedrijven geselecteerd die vervolgens een korte presentatie verzorgen over producten die relevant kunnen zijn voor Defensie. Afgelopen dinsdag was het de beurt aan het bedrijf Aerospace Propulsion Products (APP) uit Klundert dat gespecialiseerd is in ontstekingsmechanismen voor raketmotoren en koelgasgeneratoren. Koelgasgeneratoren bieden een veilig en betrouwbaar alternatief voor opslag van gas onder druk. Met name de diverse overige toepassingen voor bijvoorbeeld brandblussystemen trok de aandacht van de aanwezige DMO medewerkers waarna een interactieve Q&A sessie volgde. Begin volgend jaar staan de NIDV-deelnemers Bolidt, ISIS en Metasensing ingepland om eveneens een 'blikverruimende' pitch te verzorgen.

Meer info bij Maarten Lutje Schipholt, m.lutjeschipholt@nidv.eu.

Publicatie Defensie Industrie Strategie

Met bovengemiddelde interesse heeft de NIDV uitgekeken naar de Defensie Industrie Strategie (DIS), die de minister van Defensie heeft overhandigd aan voorzitter NIDV tijdens het NIDV-Symposium op 15 november.

De NIDV heeft hiertoe met ondersteuning van Directeur DMO een veldonderzoek laten uitvoeren. Verschillende NIDV-deelnemers en niet-NIDV-deelnemers zijn hiervoor geraadpleegd.

De NIDV is over het algemeen tevreden met de DIS. Belangrijke elementen van het veldonderzoek zijn herkenbaar in het beleidsdocument. Inmiddels wordt gewerkt aan de beantwoording van Kamervragen over de DIS.

De NIDV beraadt zich samen met Defensie en EZK hoe de implementatie van de Defensie Industrie Strategie kan worden geborgd.

Meer info bij Maarten Lutje Schipholt, m.lutjeschipholt@nidv.eu.

Nieuwe deelnemers NIDV

Robin Radar Systems is technologieleider in het volgen en classificeren van kleine objecten. Haar missie is het bieden van bruikbare informatie die de veiligheid en beveiliging voor zowel mens als dier verhoogt. Dat doet ze door speciaal gebouwde radars te combineren met unieke software-algoritmen. Hoewel Robin Radar Systems trots is op haar leidende positie neemt ze die niet vanzelfsprekend aan. Vermeld in de top-3 van meest innovatieve Nederlandse bedrijven, blijft ze onderzoek doen, ontwikkelen, produceren en vooral innoveren.

www.robinradar.com

De Haas Maassluis is gespecialiseerd in zowel scheepsnieuwbouw als in het compleet onderhouden, repareren en renoveren van patrouillevaartuigen, Save and Rescue (SAR)-vaartuigen, Incident Bestrijdings Vaartuigen (IBV) en andere specialistische beroepsvaartuigen. Ze heeft de kennis, ervaring en uitstekende faciliteiten in huis om onderhoud en reparaties efficiënt uit te voeren en om vaartuigen te bouwen die voldoen aan de modernste eisen van milieu en duurzaamheid. Innovatie staat hoog in het vaandel. Bovendien kunnen kosten gereduceerd worden door bijvoorbeeld vermindering van het brandstofgebruik of het omlaag brengen van de terugkerende onderhoudskosten.

www.dehaasmaassluis.nl

Agenda 2019

24-01-2019	NSPA-Industriedag	Capellen (B.)
08-02-2019	Bijeenkomst Platform Vliegende Systemen	Papendrecht
13-02-2019	Bijeenkomst nieuwe NIDV-deelnemers	ntb
26-02-2019	Inschakeldag Thales	Hengelo
22-03-2019	NAVO Benelux Industriedag	Brussel
03-04-2019	Purple Nectar Bezoekersdag	Amersfoort
11-04-2019	IPD-dag	Hoofddorp
17-04-2019	NIDV-Jaarvergadering	Oirschot
14+15-06-2019	Open Dagen Luchtmacht	Volkel
28-11-2019	NIDV-Symposium	Rotterdam

Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)

Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag

T: (070) 364 48 07
F: (070) 365 69 33

info@nidv.eu
www.nidv.eu

Indien u deze nieuwsbrief niet wenst te ontvangen kunt u een e-mail sturen naar office@nidv.eu.